

Barlangtani Intézet

* D - 1987-18.
Könyvtára *

NY. I. ODORVÁRI KUTATÓ TÁRSASÁG
1963-1987
HAJNÓCZY GIMNÁZIUM
TISZAFÖLDVÁR

J E L E N T É S

A

HAJNÓCZY JÓZSEF BARLANGKUTATÓ CSOPORT

1987.évi

MUNKÁJÁRÓL

Tiszaföldvár

1988.

Barta János II/a o. gimn. tanuló

Az Arum maculatum telephelyeinek felmérése az

Odorváron

1987. VII. 10-17-ig

Három nagyobb mintaterületet választottam oly módon, hogy D-i és É-i tájolású, fekvésű is legyen, egy esetben pedig az Odorvár csucsrégiójában vizsgálódtam.

Kijelöltem a területet, zsinórral körülhatároltam, tájoltam, megvizsgáltam az uralkodó növényzettípust, mértem a talajvastagságot, a lejtőszöget, majd egyedszámlálást végeztem.

I. Déli kitettségű hegyoldal, ahol három jellemző területet választottam.

1. Lankás hegyoldal, lejtőszög 12° , 10-15 cm magas füves sziklagyep, elszórtan bokrok.

Kiálló sziklák, a lejtő alján huzódó törzselék.

A talaj 3-5 cm vastag. Ezen a területen $/100 \text{ m}^2/$ 13 növényt számláltam. /: 1. ábra :/

2. Sziklapárkány, lejtőszög 34° , az aljnövényzet hasonló az előbbihez, de bokrok nincsenek. Talaj csak a sziklarepedésekben található. A kb. 100 m^2 -es területen mindössze 7 növényt találtam, repedésekben.

3. Ez a terület is kb. 100 m^2 , 18 darab egyedet számláltam, amelyek jobbára a területet fedő fák tövében, vagy laposabb részeken teremnek. A lejtőszög $38-40^{\circ}$, vastag avar fedi a változó vastagságú talajt.

II. Az Odorvár csucsa és környéke. A csucserégió déli részének jellemzése megegyezik az I/1. pontban leírtakkal. Itt két mintaterületet választottam.

1. A csucstól néhány méterre DNyNy-ra. Lejtőszög 10° . Fákkal, bokrokkal szegélyezett, avarral és korhadékkal feltöltődött lapos tisztás. Ezen a kb. 63 m^2 -nyi területen 29 egyed volt. /:2. ábra:/

2. A csucstól Éra lévő területet sűrű cserje és fák borítják. Változó vastagságú avar fedi a szikladarabokkal is takart részt. A megszámlált 22 db példány jobbára a cserjék aljában található. /:3. ábra:/

III. Északi hegyoldal, ahol három kutatási területet választottam. Ezek a mintaterületek viszonylag "egységesekek", meredekebb hegyoldal, fás borítottság, vastagabb avar, alárendelt aljnövényzet. A vizsgált növény jobbára a tisztásabb helyeken él.

1. 49° -os lejtőszög, kb. 100 m^2 , 19 példány.

/:4. ábra:/

2. 53° -os lejtőszög, kb. 80 m^2 , 25 példány.

/5. ábra/

3. 42° -os lejtőszög, 80 m^2 , 11 példány /6. ábra/.

Kocsis Emília

Klimatológiai megfigyelések az 1987. évi

Odorvári Kutató Táborban

A tábor idején - 1987. jul. 06.- jul. 20. - 14 napról gyűjtöttünk részben értékelhető adatokat. A méréseket az alábbi műszerekkel végeztük:

1. Léghőmérséklet mérése Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel;
2. Légsebesség mérése kanalas anemométerrel;
3. Szélirány mérése Bezard-féle tájolóval;
4. Vízhőmérséklet mérése 0,2⁰ beosztású állomás-hőmérővel;
5. Csapadékmérés normál pluviométerrel;

A mérések naponta, a következő időpontokban történtek:

07⁰⁰; 10³⁰; 14⁰⁰; 17³⁰; 21⁰⁰;

A méréseket három tanuló végezte: Püspök Szilvia IV. a, Dávid Zoltán I.b és Takács István I.a osztályos tanulók.

A mérések helye az odorvári csucsregió alatti nyereg, a tábor előtti erdei út volt.

Figyelmetlenségből adódik, hogy néhány napra vonatkozóan hiányzik a szélirány rögzítése és a Zsilibes forrás vízhőmérsékletének adatai.

A levegő hőmérsékletét a fent jelzett Assmann-féle műszer melett, még egy másik műszerrel, egy elektromos T-50 jelzésű hőmérővel is mérték a diákok, de sajnos ez utóbbi műszer pontatlanságai miatt az adatok nem használhatók, így nem is közöljük.

E r e d m é n y e k

Szélirány, szélesség

A szélesség mérésére 70 alkalommal került sor, s ebből 17 ízben szélcsend volt. Ebből 8-at 07⁰⁰-kor, 5-öt a 21 órás méréskor regisztráltak. Három alkalommal délután, egy esetben pedig délelőtt volt még szélcsend. A leginkább szélcsendes napok a két hét alatt az alábbiak voltak: 1987. július 7., 8., 10., 11. és 13.-a. Ezeken a napokon az napi átlagos szélesség nem érte el az 1 m/sec-ot. Július 16-án az öt mérésből 3 alkalommal szélcsendet tapasztaltak s csak 10³⁰-kor és 21⁰⁰-kor mértek némi légmozgást. a 21 órás 2,1 m/sec erősségű északi szél csapadékkal párosult és ekkor rögzítették a két hét szinte egyetlen jelentősebb csapadékát, 4,8 mm-t. Ezenkívül csak jul. 10-én a reggeli méréskor regisztráltak 0,95 mm csapadékot, ami az éjszaka folyamán hullott le.

Egyébként az Odorváron töltött két hét jőszerivel esőmentes, aszályos időszak volt, miként az volt országosan is.

A légmozgás legerősebb volt:

jul. 14-én 2,78 m/sec

jul. 17-én 3,66 m/sec

jul. 18-án 2,66 m/sec

átlagértéket rögzítettünk.

A szél iránya a völgy nyitottságának megfelelően északias, vagy délies volt.

Hőmérséklet, páratartalom, csapadék.

Az ország időjárási viszonyaihoz hasonlóan Odorváron is magas hőmérsékleti értékeket rögzítettünk. A két hét átlagos nappali hőmérséklete 22,89 °C volt.

Mindössze két nap volt - jul. 06-án és jul. 10-én - amikor a nappali hőmérsékletek átlaga nem érte el a 20°C -t.

A második héten /jul.14-20./ egyenletesen emelkedő a nappali átlagérték /1. ábra/. A hőmérsékleti görbék szinte mindennap szabályos lefutásuak /2. ábra/, kivéve jul. 16-át /3. ábra/, ahol délelőtt a feltámadó szél /északi/ lehűti a levegőt, majd az ismét meginduló gyors felmelegedés az esti órákban esőt eredményez.

A páratartalom napi változása szabályos lefutásu /2. ábra/, reggel-este magasabb és a déli-délutáni órákban lecsökken. Az egyetlen kivételes nap jul.16., amikor a páratartalom egész nap magas /92-98%/, és estére a csapadék lehullása után lecsökken /73-78%/.
A középhegyési magasság és az erdő mind a hőmérséklet, mind a páratartalom szempontjából megvédte a táborozókat a szélsőségektől.

A Zsilibes-forrás vízhozama egyenletesen 6l/perc, azaz 6 liter/perc és a vízhőmérséklete sem mutat lényeges ingadozásokat: $8,1 - 8,3^{\circ}\text{C}$ érték között mozog.

A végzett méréseket jövőre pontosítani kívánjuk a hőmérsékleti minimum és maximum értékek rögzítésével, valamint ha addig hozzájutunk megfelelő műszerekhez, akkor a légnyomás és a hőmérséklet folyamatos változását is rögzítjük, önmérő-készülékekkel.

B/5 Mikrokarsztformák vizsgálata

A mikrokarsztformák tanulmányozására a déli-délnyugati lejtő alkalmas Ódörvönön. Itt bukkannak felszínre a triász-kori réteg-padok. Ezt a lejtőt foltokban vékony rendszina talaj fedi, míg más területein kopár sziklafelszínnek vannak. A sziklás karsztbekererdő és a gyep nem alkot összefüggő, zárt növénytakarót.

A felszínre került mészkőszirteken tömegesen figyelhetők meg a karrok és a kannelurák. 239 kannelura adatait vettük fel, nyolc vizsgálati helyen.

A kannelurák iránya természetesen megegyezik a lejtő irányával, azaz a dőlésiránnyal, hiszen kialakulása a lefutó csapadék oldótevékenységének következménye.

A vizsgálatból megállapítható, hogy a kannelurák /:esőbarázdák:/ képződésére a legkedvezőbb a $10-30^{\circ}$ -os lejtő. Ilyen lejtőviszonyok között keletkezett a regisztrált kannelurák 54,38%-a. A $0-10^{\circ}$ -os dőlésszögű lejtőkön figyelhető meg a kannelurák 18,82%-a. $30-40^{\circ}$ közötti lejtőkön képződött az esőbarázdák 10,46%-a. A 40° -nál meredekebb dőlésű lejtőkön már csak kevés kannelura figyelhető meg, mivel ezekről gyorsan lefut a víz és ugyancsak gyorsan fel is szárad.

/: 1. táblázat: /

Nem találtunk megragadható összefüggést a lejtőszög és a kannelurák hossza között /: 2. táblázat: /. Mégis megállapítható, hogy a leghosszabb kannelurák ott keletkeztek, ahol számszerűen is legkedvezőbbnek látszanak a viszonyok, a $10-30^{\circ}$ -os lejtőkön:

15°	175 cm	1. vizsgálati hely
30°	115 cm	" " "
12°	110 cm	8. " " "
25°	115 cm	" " "
15°	116 cm	" " "

A fentiekkel szemben a legrövidebb képződmények is a 40° alatti lejtőkön figyelhetők meg, az alábbiak szerint:

0°	10 cm	1. vizsgálati hely
10°	6 cm	2. "
15°	12 cm	"
19°	12 cm	"
23°	8 cm	3. 2
19°	13 cm	"
26°	10 cm	"
0°	10 cm	4. "
3°	10 cm	"
0°	10 cm	5. "
0°	4 cm	"
17°	9 cm	"
0°	9 cm	"
5°	12 cm	"
0°	12 cm	"
50°	10 cm	"
0°	10 cm	6. "
12°	12 cm	"
20°	12 cm	"
20°	9 cm	7. "
10°	13 cm	"
30°	12 cm	8. "

Mindössze két kivétel akad. A 4. vizsgálati hely 43°-os lejtőjén keletkezett 8 cm-es és a 8. vizsg. helyen 70°-os lejtőn keletkezett 12 cm-es kannelura.

A felmért 239 db kannelura átlagos hossza 35,42 cm. Még kevesebb összefüggés szűrhető ki a lejtőszög és az esőbarázdák szélességének kapcsolatából. /:3. táblázat:/
/:Az 50° feletti lejtőszögön talált képződményeknél különösen nehéz bármilyen statisztikai összefüggést megállapítani, hiszen összesen 25 db-ról van adatunk:/

A regisztrált 239 kannelura nagyobbik része - 134 db - 2-4 cm szélesség közötti. A legszélesebb képződmények:

szélesség	lejtőszög	vizsgálati hely
8,4 cm	25°	2.
7,2 cm	67°	3.
6,4 cm	62°	3.
7,0 cm	87°	5.
7,3 cm	0°	7.

A legkeskenyebb kannelurák az alábbiak:

0,9 cm	20°	6.
0,5 cm	37°	6.
0,9 cm	10°	6.
0,6 cm	15°	6.
0,7 cm	0°	6.
0,9 cm	10°	5.
0,6 cm	17°	5.
0,8 cm	10°	5.
0,9 cm	0°	5.

A továbbiakban a kiválasztott területek vizsgálatát folytatjuk. Elsősorban a kőzetek rétegzettsége és repedezettsége, valamint a kannelurák méretei között keresünk összefüggéseket.

-. -

1. táblázat

lejtőszög	db	%
0-10°	45	12,22%
10-20°	67	23,03%
20-30°	63	26,35%
30-40°	25	10,46%
40-50°	14	5,85%
50-60°	6	2,51%
60-70°	9	3,76%
70-80°	3	1,25%
80-90°	7	2,92%

A kannelurák megoszlása a lejtőszög függvényében

2. táblázat

lejtőszög	átlagos hossz.
0-10°	36,11 cm
10-20°	40,02 cm
20-30°	37,28 cm
30-40°	20,55 cm
40-50°	19,27 cm
50-60°	37,6 cm
60-70°	40,25 cm
70-80°	39,5 cm
80-90°	48,25 cm

A kannelurák átlaghosszának megoszlása a lejtőszög függvényében

3. táblázat

lejtőszög	átlagos szélesség
0-10°	2,95 cm
10-20°	2,88 cm
20-30°	3,33 cm
30-40°	3,00 cm
40-50°	3,22 cm
50-60°	3,1 cm
60-70°	4,25 cm
70-80°	3,15 cm
80-90°	3,15 cm

A kannelurák átlagos szélességének megoszlása a lejtőszög függvényében

1987. július 5-20-ig

Madarászással töltöttem 8 napot, 6 km-es körzeten belül a környék tőrmelékletjén, hegyoldalain, a Hór-völgyben, és a közeli forrás medrében. A táj jellegére, klímájára való tekintettel a következő madárfajok előfordulására számítottam:

egerészölyv
 darázsölyv
 karvaly
 héja
 kígyászölyv
 parlagi sas
 kerecsen
 császármadár
 örvös galamb
 kék galamb
 szajkó
 séregély
 holló
 meggyvágó
 erdei pinty
 zöldike
 csicsörke
 citrom sármány
 bajszos sármány
 sövény sármány
 kenderike
 töviszuró gébics
 nagy fülemüle
 fenyő rigó
 énekes rigó
 barátposzáta
 fitisz füzike
 sisegő füzike
 halvány füzike
 tüzesfejű királyka
 fakusz
 csuszka
 kormos légykapó
 kis légykapó
 kék cinege
 barát cinege
 őszapó

kisfakopács
 közép fakopács
 nagy fakopács
 fehérhátú fakopács
 balkáni fakopács
 fekete harkály
 zöld küllő
 nyaktekercs
 füleskuvik
 erdei fülesbagoly
 uhu
 macskabagoly
 urálbagoly

 erdei pacsirta
 erdei pityer
 hegyi billegető
 barázda billegető
 kertii rozsdafarku
 házi rozsdafarku
 vörösbegy
 fülemüle
 fekete rigó
 lép rigó
 sárga rigó
 karvalyposzáta
 csilpcsalp füzike
 kertii füzike
 sárgafejű királyka

 ökörszem
 szürke légykapó
 örvös légykapó
 szén cinege
 fenyves cinege
 bubos cinege

július 6.

Hűvös, szeles napos idő. Reggel 8-tól délután 2-ig. Forrásmeder, Hór-völgye.

egerészölyv
 szén cinege
 töviszuró gébics
 fekete rigó
 nagy fakopács
 barátposzáta
 erdei pinty
 ökörszem
 citrom sármány /éneke/

1 seregélypár /tábor mellett faoduban etet/
2 zöldike
3 tengelic
1 csilpcsalp füzike
2 holló /forrásmeder/

1 vörösbegy
1 holló
2 egerészölyv
1 csicsörike
1 barát cinege
3 csuszka /vedlenek/
2 fakusz
2 énekes rigó
1 szürke légykapó
6 erdei pinty
3 széncinege
2 fekete rigó és
1 barátka

Julius 7.

Meleg, szeles napos idő. Tábor környék /sziklagyep/ 9-12 óra.

1 kerecsen sólyom
10 meggyvágó
2 erdei pinty
3 egerészölyv
1 közép fakopács
1 vadgerle
1 léprigó
3 szürke légykapó
1 vörösbegy
2 holló
1 barát cinege
5 csuszka
1 kék galamb
7 sarlos fecske
2 citrom sármány

Julius 8.

Meleg, napos száraz idő. Tábor környéke /2 km/ 9-12 óra

1 kék cinege
2 csuszka
2 balkáni gerle
1 tövisszuró gébics
3 citrom sármány
1 erdei pinty
2 meggyvágó
1 holló
3 sarlósfecske

Julius 9.

Meleg, napos szeles idő. Hór-völgy, Felső-csákány. 9-12 óra

- 2 bajszos sármány
- 2 egerészölyv
- 1 héja
- 4 szén cinege
- 5 vörösbegy /Juv. Hór-völgy /
- 1 vedgerle
- 1 lép rigó
- 2 csilpcsalp füzike /him énekel/
- 2 csuszka
- 1 sövény sármány
- 3 meggyvágó

Julius 10.

Meleg, napos száraz idő. Török-réttől keletre fekvő alsó dózer ut.
9-12 óra

- 2 csuszka
- 1 kék galamb
- 3 egerészölyv
- 1 nyaktekeres
- 2 farkas
- 3 cigány-csaláncsucs /tarvágáson/
- 3 citrom sármány /tarvágáson énekel/
- 2 közép tarka harkály
- 1 nagytarka harkály
- 1 holló /ad./
- 2 fekete rigó /him ad./
- 1 léprigó
- 1 sárga rigó /ad. him, tarvágáson/
- 1 vörösbegy /Juv./
- 2 erdei pinty
- 1 erdei pityer
- 1 szürke légykapó
- 2 kenderike
- 3 sarlós fecske
- 1 meggyvágó

julius 11.

Szeles, napos jó idő. Déli lejtő. 9-12 óra.

- 1 kis fekopács
- 1 megyvágó
- 1 fekete harkály
- 1 hamvas küllő
- 2 csuszka
- 1 fakusz
- 2 citrom sármány
- 1 kendelike
- 2 házi rozsdafarku

julius 12.

Meleg, szeles idő. Forrás környéke. 9-12 óra.

- 1 fakusz
  - 2 nagy fekopács
  - 2 csuszka
  - 1 szürke küllő
- Este a Hór-völgyből macskabogoly szállt.

julius 14.

Meleg, szeles idő. Dózer ut /KSH felé/. 9-12 óra

- 3 egerészölyv
- 1 kerecsen sólyom
- 2 csuszka
- 14 töviszuró gébics
- 2 szürke légykapó
- 1 szürke küllő
- 3 fakusz
- 3 holló
- 7 sarlós fecske
- 1 zöld küllő

A beszámoló elején felsorolt, várható 71 fajból sikerült 38-at megfigyelni s ezeken túl még 10 faj példányait láttam. Ezek a következők voltak:

balkáni gerle	barátka	nagy tarka harkály	cigány-csaláncsuca
vadgerle	tengelic	közép tarka harkály	sarlós fecske
szürke küllő	hamvas küllő		

Összesen tehát 48 madárfaj 235 egyedét regisztrálhattam az alábbi naponkénti megoszlásban:

1.nap	2.nap	3.nap	4.nap	5.nap	6.nap	7.nap	8.nap
62	41	16	24	36	12	7	37

C/1 Csepegőviz vizsgálatok a Hajnóczy barlangban

Az 1987. évi táborban is folytattuk a barlangi csepegő vizek gyűjtését. Ötödik alkalommal került sor csepegőviz mintavételre 1987-ben. Az első mintavétel 1977-ben történt, így az eddigi vizsgálatok egy 10 éves időszakot fognak át.

1977-ben 19 mintavevő helyet jelöltünk ki a barlangban, melyből 5 cseppkőről, 5 a főtérből, 4 drapériáról ill. nagyobb cseppkőképződményről csepegett, 4 mérőhelyen pedig igen magasról a Komszomol ill. a Grand Kanyon mennyezetéről, ahol egyértelműen nem lehet megállapítani a csepegés helyét. Ez utóbbiakra azért volt mégis szükség, mivel ezek a helyek a barlang leg"csepegősebb" helyei, amikor másik helyen nincs csepegés itt akkor is van. 19. helyként szerepel a tábor vizellátását biztosító Zsilibes ferrás vize, amelyik semmi-féle hidrológiai kapcsolatban nincs a Hajnóczy barlanggal. Az eddig begyűjtött adatok számát az alábbi táblázat mutatja:

Év	mérési helyek száma	adatok száma
1977	19	152
1980	15	180
1985	12	123
	15	225
1986	9	119
1987	9	117
	össz. 79	össz. 916

A mérési helyek számának csökkenését az okozza, hogy az eredetileg kijelölt gyűjtőhelyek nem mindig "adták le" a vizs-

gálathoz minimálisan szükséges 1 liter vizet. Ebből számunkra az a tanulság, hogy már korábban /május-juniusban/ ki kell helyeznünk a vízgyűjtő edényeket.

A csepegővizek gyűjtése mindig július hónap első felében történt.

Az 1977-es és 1980-as mintákat a szolnoki KÖTIVIZIG laboratóriumaiban elemezték, az 1985-ös évi 15 mérőhelyes csoport vizeit az egri KÖJÁL laboratóriumában, az összes többit pedig a szolnoki KÖJÁL-nál. Ezuton is köszönet érte.

Az elemzés 17 mutatóra terjedt ki, melyek közül a teljes sor azaz 5 ill. az 1985. évit duplán véve 6 adat van az alábbi mutatókból: ph, vezetőképesség, összes keménység, Cl, Ca, Mg. A fentieken kívül több-kevesebb adatunk van a következőkre vonatkozóan: K₂O, NO₃, NO₂, NH₃, mgug SO₄, Fe, Mn, HCO₃ Na és K.

Vizsgálatainkkal arra próbálunk választ keresni, hogy a felszínen egyértelműen károsodást /:erdőpusztulást/ okozó savas esők vajh éreztetik-e hatásukat a barlangban. Ismeretes az az eszmecsere, amelyet Társulatunk két tagja Jakucs László és Maucha László folytattak a Természet Világa hasábjain. /: Természet Világa 115. évf. 3.sz. 124-225.o. és 12.sz 567-569. o.:/ A mi méréseink is némi adaleket szolgáltatnak e - sajnos - létező probléma jobb megvilágításához.

Folytatjuk a továbbiakban is ezt a munkát és szeretnénk azt is megoldani, hogy egyes elemzéseket saját vagy kölcsön műszerekkel elemezzük s így esetleg évente több időszak csepegő vizeit vehetjük "górcső" alá.

Vizvizsgálati eredmények a Hajmóczy-barlangban 1997.

Komponens									
1. fajl. v. kép.	/us/cm/ ●	750	370	330	330	280	370	370	
2. KOI-ps	/mg/l/ ●	4,4	4	3,6	5	4,4	5,6	4	
3. KOI-pl	/mg/l/6	-	-	-	-	-	-	-	
4. klorid	/mg/l/ ●	10	5	-	-	5	8	9	
5. nitrát	/mg/l/ ●	97	0	0	0	0	0	0	
6. nitrát	/mg/l/ ●	0,31	0	0	0,05	0	0	0,04	
7. káros klor	/mg/l/	-	-	-	-	-	-	-	
8. ammónia	/mg/l/ ●	1,82	0,18	0,13	0,1	0,1	0,1	0,1	
9. n-3ugonát	/mmol/l/	3,9	3,6	-	-	3,3	2,5	3,7	
10. h.k. /mg CaO/l/ ●		218	142	56	104	96	134	142	
11. szulfát	/mg/l/ ●	125	120	120	114	129	111	67,5	
12. vns	/mg/l/	0	0	0	0	0	0	0	
13. mangán	/mg/l/	0	0	0	0	0	0	0	
14. szén		-	-	-	-	-	-	-	
15. kalcium	/mg/l/ ●	119	57	25,7	54	51	54	57	
16. magnézium	/mg/l/ ●	22,5	26,9	8,7	12,1	10,4	25,1	26,9	

A vizsgálatot a Szolnok városi Közfél Laboratóriumában végezték, Nagy Tibor irányításával.

C/3 Feltáró kutatás

A munkatervben rögzített három kutatási hely közül két helyen folyt a munka.

A Jubileumi-ág Szellem-termében már harmadik éve folyik a bontás a Harcsaszájtól induló és a Cristal Palace mellett eltömődött járat kibontása érdekében.

Az 1987. évi táborban mintegy 140 órát fordítottunk a Szellem-termi munkára. Eleinte 5 fő dolgozott a munkahelyen, később már 6 emberre volt szükség az egyre növekvő kihordási távolság miatt. A haladást többször akadályozta egy-egy nagyobb szikla, melynek a kivétele megfontoltságot, óvatosságot igényelt.

Miklós Gábor kut.vez.h. július 14-i helyszíni szemlén úgy döntött, hogy amíg ki nem ácsolják a járatot, addig ott tovább nem lehet dolgozni, mert bármikor bekövetkezhet egy omlás. Így a munka júl. 14-vel befejeződött. Foly.köv. 1988-ban.

Az eddig kibontott rész, mintegy 10-12 m-es szakasz igen meredeken halad lefele és a Cristal Palace alá. E miatt is alaposan meg kell tervezni a további kutatást.

Az 1986-ban feltárt Venus-terem további kutatása sikerrel járt, amiben a feltárók aktivitása mellett szerepe volt Fortunának ill. Szt. Brbálának is.

A terem D-i részén felhalmozódott nagyobb sziklák között találták meg a továbbvezető utat Mucsi László, Szabó Orsolya, Szilák Csaba, Tóth Rita és Virág András. Két kisebb termet találtak, melyek közül az első kopársága miatt a Sivatosos nevet kapta. E terem végéből - egy agyagszifon át bontása

után - sikerült bejutni egy csodálatos szépségű kis terembe. Ennek a teremnek az elnevezését egyhangulag fogadta el az esti tábortüznél a tábori kollektíva, nevezetesen azt, hogy arról a Dr. Somogyi Györgyről nevezzük el, aki 1978-ban itt, a Hajnóczy-barlangban kezdte el a radon-sugárzási megfigyeléseket és 1987. márciusában hunyt el a barlang kijáratánál egy detektor-cserét követően. Ennek szellemében a terem neve: Somogyi-terem.

A terem alja a bejáratától fokozatosan emelkedik, törmelékletén haladhatunk előre, de igen óvatosan, mivel részint az alacsony mennyezet, részint az arról lelógó cseppkövek óvatosságra intenek. A terem bal oldalán szivárgó, lecsurgó víz hagyott maga után szép tetarátás képződményeket. A nagyobb tetarátákban szép kalcitkristály együttesek képződtek. Többszörösen görbült sztalagtitot is találunk, valamint kisebb - nagyobb drapériákat.

Az igazat megvallva igen szép ez az új rész, de feltehetően ezzel még nem fejeződött be itt a feltárás. Igen ebből a teremből nem ajánlatos a továbbkutatás, mivel egy esetleges bontás megsemmisítené a szép képződményeket. Így a Venusből újabb kutatási irányt kell keresnünk, hogy bejussunk a Labirintus feletti feltételezett részbe.

Folyt.köv. 1988-ban!

Mászások a Hajnóczy- barlangban
a Depó fölött

Korábbi mászkálódások során, a Depó fölött felfigyeltek egy kb. 50 fokos meredekségű emelkedőre. Ezen fel is jutottak, de továbbmenni felszerelés híján nem tudtak.

Az 1987-es tábor idején visszatértünk erre a helyre mászófelszereléssel. Az első stand megépítése után, elindultunk a guanóval terített, csuszós, kellemetlen falacska. 7-8 méter és néhány köztes berakása után újabb standot kellett kiépíteni. A sziklát cseppkőkéreg fedi és itt-ott kiáll belőle egy-egy cseppkőkup. Egyetlen-egy repedést találunk, ahová szöget lehet beütni, a stand többi pontját a kupok adják. A további utvonal visszahajlik a guanós fölé 100-110 fokkal, /1. a ábra/ és párhuzamos lesz a Rom-teremből a Depóba vezető járattal. A második standtól vezető ut két lehetőséggel kínálkozott: balra kiépíteni egy nittszegsort és mászólétrákkal eljutni a szemközti lévő cseppkőlefolyásig; jobbra elindulni egy széles repedést követve ugyan csak a cseppkőlefolyásig. /1. b ábra/

Az előző utat választottuk, mert nem volt nálunk nagy szögből elég. Izgatottan indultunk neki, mert nittjeink /magyar/ kipróbálásra vártak. Lelkesedésünk hamar lecsappant, az első nitt furás közben szétment. További két próbálkozás után /reméltük, hogy csak anyaghibáról van szó/ más lehetőség után néztünk, de maradtunk ezen az uton. Sikerült egy kis cseppkőfület kitapogatnom és negyedórás kintlódás után átfűzni egy kötélgyűrűt. Óvatosan ráterheltem és csodákosodájára kibírt, pedig alapja csak 2x25 mm volt. Továbbmenni azonban nittek híján nem tudtunk.

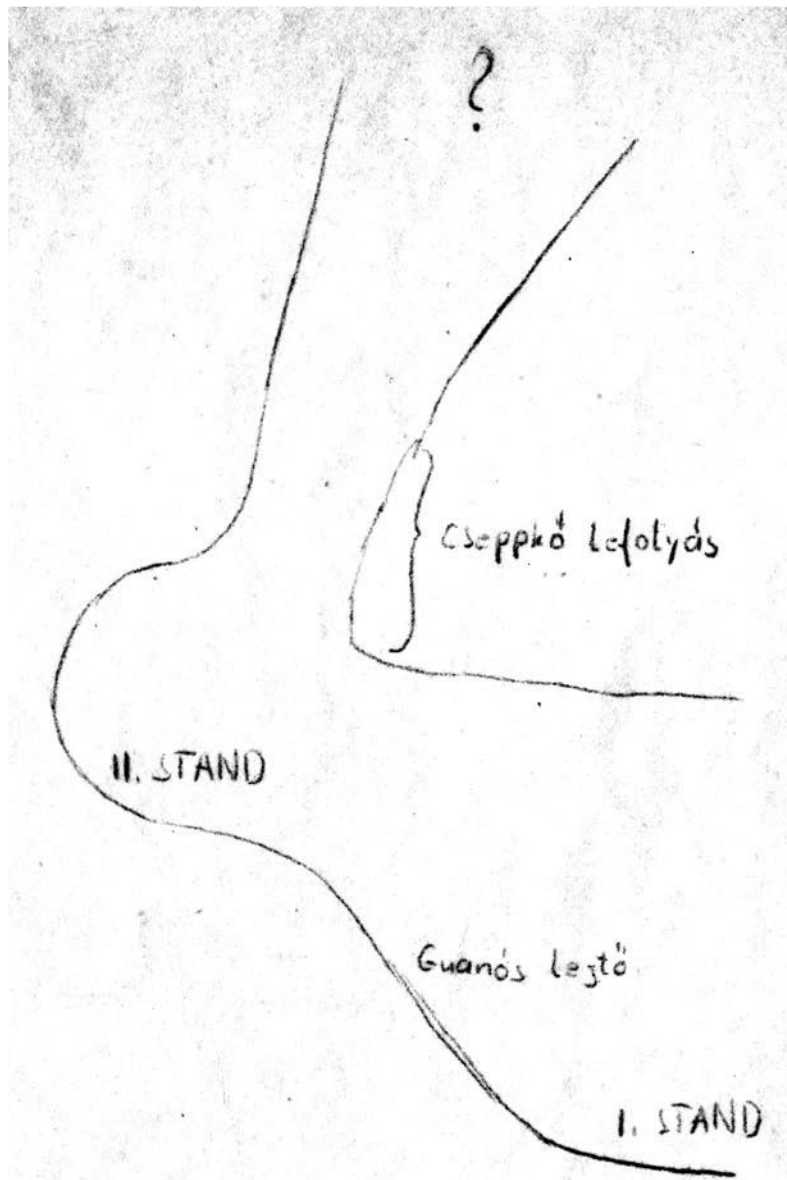
Másnap /mert nem adhattuk ilyen könnyen fel/ ismét készen álltunk a "harcra"? ugyanis felszereltük magunkat nagy szögekkel. A terepet ismerve gyorsan feljutottunk a guanós lejtőn, a második standhoz. Ezt kiépítettük, majd jobbra indultunk el. Első teendő: belépni egy sziklafülkébe, ahonnan a repedés indul. 3 létrával dolgoztunk, mert így kettő mindig stabil lépés volt. Tizenöt perc után eljutottunk a várva-várt cseppkőlefolyásig. A távolról tagoltnak tűnő cseppkőfal klasszikusan mászhatatlan, nittjeinket pedig a fent leírt problémák miatt nem használhattuk. Bekellett ismerni, hogy az egyetlen ut most csak visszafelé vezet. Nem adjuk fel. 1988-ban újra itt leszünk!

A mászás résztvevői: 1. nap: Tornyai László, Szlankó Zoltán

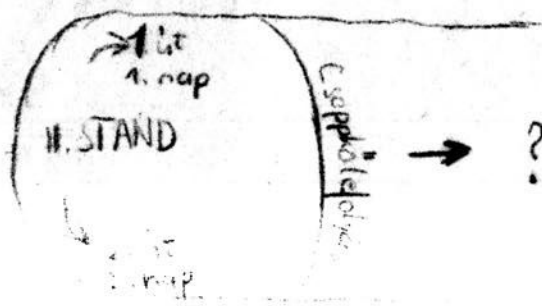
2. nap: Jordán Antal, Szlankó Zoltán

Szlankó Zoltán
Szlankó Zoltán

Tiszaföldvár, 1987. október 19.

1.a ábra

1.b ábra